

MİLLİYETÇİ DEMOKRASİ PARTİSİ

PROGRAM

1984-867
1983
k.2

1983

TBMM
Kütüphanesi

MİLLİYETÇİ DEMOKRASİ PARTİSİ

PROGRAM

**TBMM
Kütüphanesi**

1983

Yer **1984-867**
Yıl **1983**
Cilt
Ksm
Kop **2**
Dmby ***8401937***

Kultur Ofset Matbaacılık ANKARA

TBMM KUTUPHANESİ

MİLLİYETÇİ DEMOKRASİ PARTİSİ PROGRAMI

BİRİNCİ KISIM

TEMEL GÖRÜŞLERİMİZ

Amaç :

MADDE 1 — Milliyetçi Demokrasi Partisi, Cumhuriyet rejimine ve Demokrasi prensiplerine dayalı siyasî hayatımızın, birbirine karşı saygılı partilerle idaresi lüzumuna inanmış; kendi görüşleri istikametinde Türk Milletinin yücelmesi için çalışmayı ve Türk Milletine en iyi hizmet verebilmeyi hedef alan bir siyasî partidir.

Hareket noktalarımız Atatürk Milliyetçiliği ve Demokrasi, dayanağımız Anayasa, uygulama sistemimiz 12 Eylül felsefesi ve hedefimiz, bu çerçeveye içinde muasır medeniyet çizgisine ulaşmaktır.

Temel Prensipler :

MADDE 2 — Partimiz :

- Türk Milletini oluşturan tarih şuuruna ve Milletin engin kültürüne,
- Atatürk Milliyetçiliğine, inkılâplarına ve ilkelerine,
- Çağdaş medeniyet ve teknoloji çizgisine erişmek gayesine,
- % 91,5 oyla millî irade haline gelen 1982 Anayasası'na,
- Türk Devletini parçalanmaktan, Türk Milletini bölmekten kurtaran 12 Eylül harekâtının ruh ve felsefesine,

İnanır ve siyasî faaliyetini bu yönde yürütür.

Millî Hâkimiyet :

MADDE 3 — Millet iradesi, mutlak üstünlük taşır ve bir bütündür. Hâkimiyetin kayıtsız ve şartsız Türk Milletine ait olduğu, hem demokrasinin, hem Millî Mücadele sonunda kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin ana prensibidir.

Türk Milliyetçiliği :

MADDE 4 — Millî Mücadele, Atatürk'ün vaz ettiği Türk Milliyetçiliği prensibi üzerinde yürütölüp başarılmış, Cumhuriyet Türkiye'si, bu temel üzerinde kurulmuştur.

Türk Milliyetçiliği, dağıtıcı değil, toplayıcı; bütün vatandaşları birleştirici bir kültür milliyetçiliğidir. Kendini Türk Milletinin ferdi sayan, aynı tarihten gelen, Devlete saygılı, millî sevinç ve kederleri ortak bir şuur içerisinde paylaşan her Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı, Türk Milliyetçisidir.

Türk Milliyetçiliği, millî, tarihî, manevî değerlere saygılı; Türk Milletini yüceltmeyi gaye edinmiş, batı medeniyeti seviyesine çıkmayı hedef almış, komünizm ve millî iradeyi kısıtlayıcı ve Anayasada yasaklanmış diğer bütün rejim, felsefe ve akımlara karşıdır.

Lâiklik :

MADDE 5 — Lâikliği, Anayasamızda belirtilen mânada anlıyoruz. Din aleyhtarlığı, dine saygısızlık, dinsizlik şeklinde anlamıyoruz. Her vatandaş, mensup olduğu din ve mezhebin ibadet şekillerini icrada serbesttir. İtikat ayrılıkları, asla Türk kardeşliğine hâlel getiremez. Dinin Devlet işlerine ve politikaya girmesi, dinin mutlak yüceliğini yıpratan, sömüren, en çok din için zararlı bir tutumdur. Din, böyle şeylere âlet edilmeyecek ve siyasete karıştırılmayacak derecede kutsaldır.

Temel Hak Ve Hurriyetlerin Korunması :

MADDE 6 — Temel hak ve hurriyetlerin Anayasamız çerçevesinde korunması ve geliştirilmesi, yakın geçmişte kı uygulama ve zihniyet aksaklıklarının kısa vadede düzeltilmesi hedefimizdir. Ferdin hak ve hurriyeti anlayışımızdaki temel, diğer vatandaşların hak ve hurriyetlerine zarar vermemesi, toplum menfaatlerine karşı olmaması ve Devletin varlığını yıpratıcı mahiyette bulunmamasıdır.

Anayasada ifadesini bulan demokrasi rejimini, kanun hâkimiyetini mulkiyet ve miras hakkını, tarihî ve manevî değerleri, aile mefhumunu bütün varlığımızla savunmaya azimliyiz. Bu esaslara karşı çıkan, bu esasları açıkça veya kapalı şekilde yıpratmak isteyen her akıma karşıyız ve bu akımlarla mücadelele kararlıyız.

Toplum Anlayışımız :

MADDE 7 — Türk toplumunun fertleri .

- Hukuk düzeninde ve hâkim onunde,
 - Anayasamızla vatandaşa tanınan bütün hak ve hurriyetlerde,
 - Her alanda ve seviyede öğretimde, şahsi yetenekleri çerçevesinde fırsat ve imkânda
- Birbirine eşittir

Türk toplumunun her ferdi, maddî kalkınma ve refah seviyesini yükseltmek için, şahsî teşebbüste tamamen hürdür.

Ülkemizin, hür dünyanın ileri, mureffeh, kalkınmış, çağdaş teknolojiye erişmiş bir üyesi olması, başlıca hedefimizdir. Özel teşebbusun güvenlik ve kararlılık içinde çalışması ve hür teşebbusun kudreti dışında kalan alanlarda Devletin öncülük yapması ve bazı görevleri üstlenmesi fıkırındeyiz.

Çalışanların sosyal hakları, Devletin güvencesi altındadır. İşveren ve işçi, milli ekonomiyi hızla geliştirmek görev ve hedefi istikametinde, âhenk içinde işbirliği yapmalıdır.

Kalkınma plânları, gerçekçi, demokrasi düzenine oturmuş, ideoloji ve fikir saplantılarından uzak, sadece ekonominin icaplarına uyan, yol gösterici ve teşvik edici olmalıdır.

Netice :

MADDE 8 — Partimiz, bütün millete, ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan, kanunî kısıtlaması bulunmayan her kadın ve erkeğe açıktır. Bir sınıf ve ideoloji partisi değildir. Millî, milliyetçi, Atatürkçü, demokratik, medeniyetçi, memleketçi, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmaya öncelik veren, bir kitle partisidir. Türk Milletinin refah ve bahtiyarlığı ve Türk Devletinin yücelmesi için çalışır. Bu inanç ve ülküyü taşıyan herkese, partimiz açıktır.

İKİNCİ KISIM YÖNETİM, EĞİTİM VE KÜLTÜR POLİTİKAMIZ

Partilerarası İlişki :

MADDE 9 — İktidar ve muhalefet partilerinin, bir arada, demokrasinin temelini oluşturduğu kanaatindeyiz. Partilerarası ilişkilerin dostça ve sağlıklı olması gerekir. Muhalefetin, kendi siyasi görüşleri istikametinde iktidarı tenkit ve ıkaz hakkı, münakaşa edilemez. Ancak, iktidarı, hatırlatma rejimi işleyemez hale getiren yıkıcı muhalefet anlayışının gerçek demokrasilerde mevcut bulunmadığına inanıyoruz.

Partiler, kendi görüş ve programları ile millete daha fazla hizmet verecekleri, Devlete daha faydalı olacakları, ul-

keyi daha iyi yönetecekleri iddiası ile kurulur ve halkın oyna talip olurlar. Her partinin, kendi görüşlerinin daha iyi ve programının daha sağlıklı olduğunu iddia etmesi normaldir. Ancak, görüş, program ve vaatler; millî irade haline gelmiş 1982 Anayasasının rejime şekil ve ruh veren prensiplerine aykırı olamayacağı gibi, partilerarası rekabet, karşıt görüşlü vatandaşları kamplara ayıran bir eylem biçiminde de yürütülemez.

Hızlı Yargı :

MADDE 10 — Vatandaşın uzayan davalarda şikâyetini önlemek için; adalet teşkilâtının daha modern şekle getirilmesine, çağdaş araç ve gereçlerle teçhizine, Türk Adaletine yakışır yapı ve mahkeme salonlarının düzenlenmesine taraftarız.

Hızlı yargıyı sağlamak için yeni kanunî tedbirlere gidilmesine ve lüzumsuz formalitelerin kaldırılmasına kararlıyız

Cezaevleri :

MADDE 11 — Cezaevlerinin, suçluyu topluma tekrar kazandıracak şekilde düzenlenmesi lüzumuna inanıyoruz

Çocuk mahkemeleriyle, çocuk ıslah ve cezaevlerinin teşkil edilmesine ve geliştirilmesine de gereken ağırlığı vereceğiz.

Devlet Güvenlik Mahkemeleri :

MADDE 12 — 1982 Anayasasının hükümlerini sür'atle uygulama alanına koymak üzere, yeniden tedvini lâzımgelen veya revizyonu gereken konularla ilgili çalışmalara en kısa zamanda başlanacaktır. Bilhassa, temel hak ve hürriyetlerle sosyal ve ekonomik hak ve ödevlere ilişkin olanlara öncelik verilecektir.

Bu arada Silâhlı Kuvvetleri sık sık aslî görevinden ayırarak, esas faaliyetlerine sekte veren şiddet olaylarına mahallatı olmayacak, vukuu halinde ise bertaraf edecek etken

tedbir ve tertiplerle icrayı donatacak düzenlemeler sür'atle yapılacak, buna paralel olarak da Anayasanın öngördüğü «Devlet Güvenlik Mahkemeleri»nin aynı öncelikle kurulmaları sağlanacaktır.

İdarede Reform :

MADDE 13 — 50 milyonluk, hızlı bir gelişme içerisinde bulunan ve dış dünyaya açık bir Türkiye'ye göre düzenlenmemiş ve hizmetlerde artık yetersiz hale gelmiş bulunan kanun ve diğer mevzuatın hızla ve çağdaş anlayışla düzenlenmesi lüzumuna inanıyoruz. Vatandaşı bunaltan, bezdiren, bazan Devlettten uzaklaşmaya zorlayan ve sosyal ve ekonomik kalkınmayı engelleyen formalite ve kırtasiye çokluğunu, asgarî ve lüzumlu bir seviyeye indireceğiz.

Devlet görevlilerinin vatandaşa hızlı, yaygın, faydalı, yol gösterici hizmet verebilmeleri için, idarede reform ihtiyacına kaniyiz. Kamu görevlilerinin, politika ve partilerle ilişkileri olmaksızın daha modern şekilde çalışıp hizmet verecekleri ve daha ihtisaslaşmayı sağlayacak yeni bir Devlet Memurları Kanunu yapmakta kararlıyız.

Kamu görevlilerinin sosyal haklarını, günümüzün ekonomik şartlarına uyacak biçimde düzenleyeceğiz.

Millî Eğitim :

MADDE 14 — Her Devlet, çocuğunu ve gencini, kendi felsefesine göre yetiştirmek ister. Bu husus, bir Devletin hem en tabîî hakkı hem de başlıca görevidir. Türk toplumunu huzursuzluğa, inançsızlığa, sonunda iç kavgaya sürükleyen başlıca âmilin; eğitim ve kültür politikamızın millîî şekilde ve milliyetçi anlayışla, Türk Cumhuriyetinin yüce menfaatleri ve Türk Milletinin ihtiyaç ve arzuları istikametinde düzenlenememiş olduğu görüşündeyiz. Hızlı nüfus artışı ve öğretim patlamasının rasyonel tedbirleri de alınamamıştır.

güzel yazılması ve edebiyatı ile öğretmek ve bu hususta batı devletlerindeki ana dili öğretim prensiplerini eğitimize uygulamak, başlıca hedeflerimizden biridir. Türk dilinin zenginleştirilmesinde ve Türk Tarihinin araştırılmasında, Atatürk'ün direktifleri takip edilecektir.

İlim ve San'at :

MADDE 17 — Çağdaş ilim çizgisinde ilim adamı yetiştirmek ve ileri teknolojiyi bütün ilim sahalarında yurdu-muza hızla getirmek mecburiyetindeyiz. İleri bir tarım ve sanayileşmiş refah toplumu haline gelebilmemiz, dolayısıyla kudretli bir Devlet olmamız için, bunu zarurî görürüz.

Ekonomik ve kültürel kalkınmanın eşit değerde olduğuna, birinin diğerine tercih edilmemesi gerektiğine inanıyoruz.

Milletlerarası ilim ve teknolojiye olduğu kadar, kültür ve san'at alanlarına da hızla katılmamız gerekir. Millî kültür ve san'at unsurlarımızı bütün dünyaya tanıtmak mecburiyetindeyiz. Çok ihmal edilmiş Klâsik Türk Musikisine, Türk Halk Kültürüne, Türk Danslarına, Türk Edebiyatına ve Türk Tarihine, gereken ehemmiyeti vereceğiz. Bu sahalarda canlılık getirecek bütün tedbirleri alacağımız gibi, Türk San'at Kültür ve Edebiyatını ve Türk Tarihini vatan sahında olduğu kadar bütün dünyaya da tanıtmaya çalışacağız. Amansız bir kültür savaşının cereyan ettiği günümüzde, Türk Milleti gerçek varlığını, ancak bu şekilde koruyup geliştirebilecektir.

Türk kültür ve san'atının çağdaş bir eğitim ve öğretime kavuşması için gereken tedbirleri alacağız. Türk Sanat ve fikir adamına gereken desteği sağlayacağız.

Türk sanat ve medeniyetinin canlı şahitleri olan ve turistik değerleri de büyük bulunan tarihî mimarlık eserlerimizi ve bütün kültür ve san'at varlığımızı, en büyük itina

ile muhafaza edip onarmak; müzelerimize ve kütüphanelerimize ehemmiyet vermek kararındayız.

Yabancı ülkelerde Türk dili, tarihi ve san'atı ile uğraşan müesseselere gereken yardımı yapacak ve desteği vereceğiz.

Basın Ve Yayın :

MADDE 18 — Basın ve yayın hürriyetini, demokrasinin vazgeçilmez unsuru sayarız. Ancak bu hürriyet, Türk Devletinin yüce menfaatleri aleyhine kullanılamaz.

Basın ve yayın hayatının çağdaş şekilde gelişmesi, Türk fikir hareketinin canlanması için, başta kâğıt meselesi olmak üzere gereken tedbirleri alacağız.

TRT çağdaş yayın imkânlarına kavuşturulacak; programları, halkımızı mutlu kılacak, millî ahlâk ve zevki geliştirecek şekilde düzenlenecektir. Sür'atle çok kanallı ve renkli televizyona gideceğiz. Yayınların Türk Devletine yararlı, Türk kültürüne zarar vermeyecek şekilde tanzimini, halkın anlayıp konuştuğu dille yayın yapılmasını temin edeceğiz.

ÜÇÜNCÜ KISIM MİLLÎ SAVUNMA VE DIŞ POLİTİKA

Millî Savunma :

MADDE 19 — Türk Devletinin en büyük teminatı olan Türk Silâhlı Kuvvetlerini azamî gücünde tutmak, bu gücü devamlı şekilde geliştirmek vazgeçilmez Devlet politikasıdır. Kuvvetlerin tesbit edilmiş modernizasyonu ve savunma sanayii oluşturulması hedefine mutlaka ulaşacağız. Türk Silâhlı Kuvvetleri mensuplarının bütün meselelerine çare getirilmesi gayretlerine devam edeceğiz.

Askerlik odevini, artan nüfus gerçeği karşısında daha rasyonel esaslara bağlamaya çalışacağız.

Dış Politika :

MADDE 20 — Türk Dış Politikasının temeli, Atatürk tarafından çizilmiştir. Günün şartları içinde bu çizgiden ayrılmayacağız. Bu politikayı millî menfaatlerin gerektirdiği dikkat, itina ve enerji ile yürüteceğiz. Hür dünyanın ve batı ittifakının bir üyesi olduğumuz gerçeğini gözönünde tutarak NATO içindeki yerimizi daha güçlendirmeye çalışacağız. Ortak Pazar'la ilişkilerimizi tam üye olmak hedefi istikametinde daha rasyonel hale getireceğiz. Kardeş Arap ve diğer Müslüman Ülkeleriyle kültürel, ekonomik ve siyasî ilişkilerimizi daha da geliştireceğiz. Orta Doğudaki mustakar yerimizi daha da kuvvetlendirecek muhafaza edeceğiz. Komşu ülkelerle mevcut iyi munasebetlerimizi devam ettireceğiz.

DÖRDÜNCÜ KISIM EKONOMİ

Türk Ekonomisine Bakış Açımız :

MADDE 21 — Türkiye gibi ileri batı memleketlerinin refah, gelişme, sanayi ve teknoloji çizgisine henüz ulaşmamış bir ülkede, ekonomi alanında Devlete ve özel teşebbüse mühim görevler düşmektedir. Bu sebeple Partimiz, karma ve piyasa ekonomisi sisteminin işlemede, vatandaşın temel ihtiyaç maddelerinin Devletçe korunup kollanması anlayışı içindedir.

Bu sistem içinde, Devlet teşebbüsünü, hür teşebbüsü rakip gören ve her sahaya el atma özleminde kısır bir devletçilik anlayışı içinde değil, özel teşebbüsün yetersiz kaldığı sahalarda onu tamamlayan, düzenleyici ve yol gösterici bir müessese olarak görüyoruz.

Demokratik düzenin bir parçası olan hür iktisat ve hür teşebbüs fikrine inancımız, bu sistemin yalnız hür olmasının icabı değil, toplumun refahı ve ekonomik kalkınmada da en başarılı sistem olmasındandır.

Para Kredi, Ve Flatlar :

MADDE 22 — Partimiz, Devletin para, kredi, sermaye, mal ve hizmet piyasalarının sağlıklı ve düzenli işlemlerini temin edecek tedbirleri alarak, umumî iktisadî politikanın düzenlenmesine, ancak ekonominin, serbest rekabete dayalı piyasa ekonomisi sistemi içinde işlemesine taraftardır.

Mali Politikamız :

MADDE 23 — Malî politikamızın gayesi, kalkınma plânlarında yer alan hedeflerin zamanında ve tam olarak gerçekleştirilmesidir. Bu maksatla kalkınmanın finansmanında enflasyonist tazyiklerin kaldırılmasına, özellikle gönüllü tasarrufun artırılmasına ve millî gelirin kabil olduğu kadar dengeli şekilde dağılmasına azamî gayret gösterilecektir.

Vergi, Devlet harcamalarına katılma payı olarak herkesten, iktisadî gücüne göre alınacaktır. Verginin, fertleri ve işletmeleri tazyik edici bir vasıta olarak kullanılması önlenektir. Vergi idaresinin ıslahı sağlanacak ve vatandaşın vergi ödevini yerine getirmesi pratik, anlaşılır ve âdil ölçüler içerisinde kolaylaştırılacaktır.

Bütçe :

MADDE 24 — Bütçe politikamız, samimî, açık, sağlıklı gelir kaynaklarına dayanan, kalkınma plânlarının yıllık program ihtiyaçları ile uyuşan bir bütçe modelidir.

Kamu İktisadî Teşebbüsleri :

MADDE 25 — Zamanında haklı sebeplerle ve özel teşebbüsün bıraktığı boşlukları doldurmak gayesi ile kurulmuş olan KİT'lerden Devlet mülkiyetinde kalmasına eko-

nomik sebep kalmamış olanların, gerçekçi bir sistem içinde halka devrine kararlıyız. Ekonomi içinde kamuya ait payın azaltılması hedefimizdir.

Devlet elinde kalacak olan Kamu İktisadi Teşebbüsleri, kaynak üretecek tarzda ve iktisadi icaplara uygun bir biçimde yeniden düzenlenecektir.

Para Ve Kredi :

MADDE 26 — Kredi politikamızın esası, banka kredilerinin, kalkınma plânlarında belirtilen temel prensiplere ve sektörlerle dağılan üretim ve yatırım hedeflerine göre kullanılmasıdır. T.C. Merkez Bankası, sektörlerle göre, üretim ve yatırım kredilerinin dağıtımını düzenleyecek bir yapıya kavuşturulacaktır.

Selektif kredi uygulaması içinde çiftçimizin, esnaf ve sanatkârlarımızın kredi ihtiyaçlarına ayrı bir ağırlık vermek hedefimizdir. Tarım, esnaf kredi kefalet kooperatiflerinin, yurt sathına yayılması, kuruluş maksatlarına göre, çalışmaları sağlanacaktır.

Yabancı Sermaye :

MADDE 27 — Hızlı kalkınma hedefinin ve milletlerarası ekonomik işbirliğinin gereği olarak, yabancı sermaye yatırımlarını teşvik edeceğiz. Yabancı sermayenin iç tasarruf ve döviz açığını kapamada, ayrıca modern teknoloji ve idareciliği memlekete yerleştirmede önemli bir unsur olduğuna inanıyoruz. Bu hususta kolaylaştırıcı ve teşvik edici tedbirler alınacaktır

Dış Ticaret :

MADDE 28 — Son yıllarda ihracatımızdaki gelişmeler, ülkemizde bir ihracat potansiyelinin mevcut bulunduğunu ve Türk müteşebbisinin dışarıya açılmasının mümkün ve faydalı olduğunu göstermiştir. İhracatımızın gelişmesi, diğer döviz gelirlerimizin artırılması ve bu suretle ödeme-

ler dengesinin düzeltilmesi için gerekli her türlü tedbirler getirilecektir.

Çok eskimiş ve gagesinden uzaklaşmış olan kambiyo kontrolü rejimi, yeniden ve serbest piyasa ekonomisinin icaplarına göre düzenlenecektir. Bu rejimin başka maksatlarla ve vatandaşlar üzerinde baskı aracı olarak kullanılması onlenenecektir. Dış seyahatlerin serbest hale getirilmesi için gayret sarfolunacaktır.

Tarım :

MADDE 29 — Millî gelirimizin başlıca kaynaklarından biri ve nüfusumuzun çok büyük bir kesiminin çalışmakta olduğu tarımda verimliliğin artırılması, kalitenin yükseltilmesi, hava şartlarına bağımlılığın asgariye indirilmesi, modern teknolojinin yaygınlaştırılması, tarım teşkilatının çiftçiye daha çok yaklaşacak şekilde düzenlenmesi, finansman için Ziraat Bankası dışında diğer banka ve kaynaklardan da yararlanılması ve bu arada tarımın gelişmesi için ilmi araştırmalar yapılması bu sahadaki hedef ve prensiplerimizi oluşturmaktadır.

Bunun için;

- Devlet alımlarında çiftçinin alın terini karşılayacak gerçek bir taban fiyatı uygulamak,
- Gübre, tohum, ilâç, araç ve gereç gibi girdileri zamanında ve kolaylıkla temin etmek,
- Ülke çapında toprak analizleri yapmak, her toprağa uygun ürün ve tohumların vasıflı çeşitlerini tespit edip geliştirmek,
- Başta radyo ve televizyon olmak üzere çeşitli yayın vasıtalarından yararlanarak çiftçimizi aydınlatmak,
- Verimin düşmesine sebep olan erozyonu önlemek, verimi artırmak, için büyük ve küçük sulama tesislerinin yapımına hız vermek,

- Kuraklık, dolu, sel, don, haşere, salgın hastalık ve yangın gibi âfetlere karşı tarım sigortasını geliştirmek,
- Tarım kesimine kredi veren T.C. Ziraat Bankasının ve Tarım Kredi Kooperatiflerinin kredi kaynaklarını artırmak, kredi ile ilgili formaliteleri azaltmak, ziraî kredi faizlerini düşürmek, kontrollü ve projeye dayalı kredi sistemini yaygınlaştırmak kararındayız.

Hayvancılık :

MADDE 30 — Hayvancılığımızın gelişmesi için hayvan mevcudunu artırmak, cinslerini ıslah etmek, hastalıklarıyla mücadele etmek, besiciliği teşvik ve genişletmek istiyoruz. Yapılacak araştırmalarla bölgelerimizin şartlarına uygun ve dış pazarlarda aranan verimli soyları tesbit edeceğiz Çayır ve meraları koruyacağız

Et ve Balık Kurumu'nu, vatandaşın ihtiyaçlarını geniş ve yaygın olarak karşılayacak şekilde düzenleyip geliştireceğiz. Özel sektörü bu konuda büyük küçük işletmeler kurmaları için teşvik edeceğiz

Balıkçılık :

MADDE 31 — Üç tarafı denizlerle çevrili Türkiyemiz, balıkçılık bakımından büyük potansiyele sahiptir Bu potansiyeli harekete geçireceğiz. Açık deniz ve tatlı su ürünleri dahil balıkçılığın teşvik edilip modernleştirilmesi ve ihracata dönük hale getirilmesi için gerekli tedbirleri alacağız.

Ormancılık :

MADDE 32 — Orman varlığımızın korunması, ağaçlandırılarak orman sahalarının genişletilmesi, bu sahaların işletilmesi, korunması, gözetilmesi, Devletin sorumluluk ve tasarrufu altındadır. Bu konudaki gelişmeleri temin etmeyi

Partimiz, milli görev sayar. Orman varlığımıza zarar verebilecek faaliyetlere ve tahribata müsaade etmiyeceğiz.

Artan nüfusun ve gelişen orman mamulleri sanayiinin doğurduğu talebin karşılanması ve orman ürünleri arz açığının kapatılması için, hızlı tedbirler getireceğiz.

Orman Köylüsünün Korunması :

MADDE 33 — Nüfusumuzun mühim bir kısmı, orman içinde ve orman civarında yaşamaktadır. Arazisinin yetersizliği ve parçalanmış olması gibi sebeplerle geçim sıkıntısı içinde bulunan orman köylüsünün, yaşadığı yerde, hayat şartlarını iyileştirmek ve kalkınmalarını sağlamak için, gerekli tedbirleri alacağız

Köy Politikamız :

MADDE 34 — Bugün bile nüfusumuzun mühim kısmının köyde yaşadığı gerçektir. Köylümüzün kalkınması, Devletin temel görevleri arasındadır. Tarımı geliştirmek, üretim gücünü artırmak, hayat seviyesini yükseltmek için, bugüne kadar yapılan çalışmaları ve alınan mesafeyi daha ileriye götüreceğiz. Tarım ve tarım kredisi politikamız ve yeterli fiyat tesbitindeki kararlılığımız dışında, hür ve gönüllü kooperatifçilikle, kaliteli ürüne rağbete, köylümüzü özendireceğiz. Elektrik, yol, su, okul, öğretmen, sağlık ihtiyaçlarını belirli programlarla hızla gidereceğiz. Alt yapı ihtiyaçlarının tamamen giderildiği Türk köyü, milli hedefimizdir.

Tarım Ve Toprak Reformu :

MADDE 35 — Topraksız olan veya yeter toprağı bulunmayan, çiftçilikle uğraşan köylümüze Devletin toprak sağlamasını, sosyal politikamızın bir icabı sayıyoruz. Topraklandırmayı dar mânada toprak dağıtımı şeklinde değil, ziraî kalkınmamızı temin edecek bir politikanın bütünü olan tarım reformunun bir unsuru olarak anlıyoruz. Düzenli ve verimli işletmelerde mülkiyet emniyeti muhafaza edilecek-

tir. Devlet elinde bulunup da verimli şekilde kullanılmayan toprakların, düşük verimle işlenen topraklardan belirli ölçülerin üzerinde bulunanların verimli halde işleyecek çiftçiye belirli ölçü ve şartlarla verilmesine taraftarız. Bu halde dahi toprağı dağıtımına tâbi tutulan verimsiz işletmelerin sahiplerine hakları gerçek bedel esaslı üzerinden ödenecektir.

Sanayi :

MADDE 36 — Sanayide piyasa ekonomisi sistemini, ortak pazara giriş hazırlıkları dönemi için, dinamizm getirici bir unsur olarak kabul ediyoruz. İhracata dönük sanayie ağırlık vereceğimiz gibi gittikçe ağır sanayie geçecek fakat diğer sanayi dallarını da ihmal etmiyeceğiz. Kalkınmanın ve refah Devletine erişmenin ancak sanayi yoluyla olabileceğinin tam şuuru içinde çalışacağız. Türk Sanayi maddullerinin, dış pazarlarda beğenilecek, kaliteli mallar olması için, gereken teşvik edici bütün tedbirleri getireceğiz.

Esnaf Ve Sanatkârlar :

MADDE 37 — Esnafın, küçük tüccar ve sanatkârın, Türk toplumunda orta sınıfın belkemiğini teşkil ettiğini iktisadî gelişmemizde olduğu kadar gündelik hayatımızda da vazgeçilmez temel unsur bulunduğunu millî birlik ve bütünlüğümüzün ve rejimimizin güvenilir bir uzvu olduğunu müdrikiz.

Küçük sanayiinin büyük sanayice ezilmemesi için, büyük sanayii engellemek şartı ile, küçük sanayii koruyucu her türlü tedbiri alacağız. Küçük sanayinin, daha iyi organize olması ve modernleşmesi için çalışacağız. Esnaf ve sanatkârlarımızın modern araç ve gereçlerle donatılmış işyerlerine sahip küçük sanayi siteleri ve çarşılar kurmaları, sosyal konutlara sahip bulunmaları için, teşebbüslerinde yardımcı ve gerektiği hallerde öncü elemanlar, Usta-

ve ıraklık muessesesinin düzenlenmesi için yapılan ciddi çalışmalara devam edeceğiz.

Kredi dağılımında esnaf ve sanatkrlara dil payın temin edilmesine bu maksatla Türkiye Halk Bankasının daha çok imknlara kavuşturulmasına ve Bağ-Kur'un güçlendirilmesine önem verilecektir

şoför ve taşıt sahipleriyle ilgili yapı, kapasite, trafik, taşıma hacim ve sigortası gibi unsurlar bir arada düşünülerek ekonomik ve millî çıkarlara uygun bir taşıma modeli üzerinde duracağız.

Boylece Turk esnaf ve sanatkrları ile şoforlerimizi huzurlu ve guvenli bir hayat seviyesine ulaştırmak inanç ve hedeflerimizden biri olacaktır

Enerji Politikamız :

MADDE 38 — Hızla byuyan Türkiye'de enerji yetersizliği, açık bir gerçektir. Ekonominin gelişmesini engellleyen ve sanayimizi verimden dşuren bu durumun sür'atle izalesi, partimizin temel görüşlerinden biridir. Bu itibarla

- Ekonominin yerli enerji kaynaklarına dayanmasına,
- Mevcut enerji kaynaklarının azamî seviyede üretimine,
- Hızla yeni kaynakların devreye sokulmasına,
- Petrol arama işlerinin ağdaş boyutlara ulaştırılmasına,
- Tarımımızı da geliştiren barajların bir an once bitirilip, yenilerine başlanmasına,
- Nükleer santraller kurulması dönemine girilmesine,
- Yeterli enerji sağlanıncaya kadar başta elektrik ve petrol olmak üzere enerjinin tasarrufla kullanılması tedbirlerinin getirilmesine kararlıyız.

Madencilik :

MADDE 39 — Maden ve hammadde rezervlerinin tesbiti ve yenilerinin bulunması için, çağdaş teknoloji çizgisinde çalışılmasını sağlayacağız. Bilhassa, petrol arama-sında dış kaynakları da seferber etmeye mecburuz.

Partimiz, çeşitli sahalarda olduğu gibi, petrol ve madencilik sahasında da süregelen tereddütleri ve engelleyici uygulamaları millî menfaatler açısından ortadan kaldıracaktır.

Ulaştırma :

MADDE 40 — Ulaştırma alt yapısının, her bakımdan temel ehemmiyetini takdir ediyor ve gidilemeyen yerin gerçek mânada bizim sayılamayacağını biliyoruz. Yeterli, hızlı ve rasyonel taşıtırma şebekesini kurmak, hedeflerimizden başlıcaları arasındadır. Bunun için :

- Karayolu, demiryolu, deniz ve hava taşıtırmacılığının birbiri ile âhenkli biçimde gelişmesi,
- Ulaştırma politikasında bölge ve nüfus yoğunluğuna dikkat edilmesi,
- Demiryollarımızın modernize edilmesi,
- Karayolları şebekemizin genişletilmesi,
- Köy yollarının tamamlanması,
- Deniz Ticaret Filomuzun hızla yeterli düzeye çıkarılması,
- Tersane ve Gemicilik Sanayinin Türkiye'nin ihtiyaçlarını tamamen karşılayacak şekilde gerçekleştirilmesi,
- Hava taşıtırma şebekemizin modernize edilmesi, dış havayollarımızın genişletilmesi, iç havayollarının yaygınlaştırılması ve havayolları ulaşımının özel sektöre açılması,
- Hava limanlarının kitle turizmüne açılması,
- Limanlarımızın geliştirilip genişletilmesi,

Bir bütün halinde ve plânlı şekilde ele alınacaktır.

Haberleşme :

MADDE 41 — PTT hizmetlerinin gelişen Türkiye'nin ihtiyaçlarını karşılayabilmesi için bütün tedbirleri almakta kararlıyız. Bilhassa telefon, teleks ve telekomünikasyon hizmetinde çok gerilerde olduğumuzu kabul ederek işe başlayacağız.

Turizm :

MADDE 42 — Ülkemiz, tarihî ve tabii zenginlik, coğrafi mevkii ile, dünyanın kitle turizmine en uygun nadir memleketlerinden biridir. Bu çok büyük potansiyelin bugün pek küçük bir kısmı kullanılabilmektedir. Bunun başlıca sebeplerinden biri de turistik alt yapı eksikliğidir. Halbuki turizm, döviz girişini artıracak başlıca kesimlerden biridir

Turistik alt yapının, geniş ölçüde yabancı sermaye ve tecrübeden de faydalanmak yollarını arayarak, hızla tesisi gerekmektedir. Bunun yanında tabiat ve kültür varlığımızın korunması, hizmet sektörünün eğitilmesi ve halkımıza turizmin önemini anlatacak çalışmalara girişilmesi icap eder. İç turizmin şartları da düşünülmelidir. Kitle turizmine geçebilmek için, rekabet şartlarında gözönünde bulundurulması lâzımdır. Partimiz, turizme ve turizm sanayiine ileri bir öncelikle ağırlık vermeye kararlıdır.

BEŞİNCİ KISIM

SOSYAL POLİTİKA VE SOSYAL HİZMETLER

Çalışma Hakkı Ve Sözleşme Hürriyeti :

MADDE 43 — Toplumun bütün fertleri çalışma hakkına sahiptir. Çalışmak aynı zamanda fertlerin, kendilerine ve topluma karşı olan görevleridir. Fertler ülkenin ekonomik

ve sosyal kalkınmasına ancak çalışarak katkıda bulunabilirler.

Hürriyet temeline dayanan bir toplumda fertlerin hür iradeleri ile sözleşme yapmaları, hür biçimde meslek ve iş alanı seçmeleri ve hürriyet içinde çalışabilmeleri için onlara her türlü haklarının korunacağına dair tam bir teminat verilmesi ve güvenli bir çalışma ortamı sağlanması gerektiğine inanıyoruz.

Çalışma Şartları :

MADDE 44 — Çalışma şartlarının, çalışanın yaşına, cinsiyetine ve gücüne uygun olmasını, çocukların, kadınların ve ruhen veya bedenlen ozurlu olan fertlerin özel olarak korunmalarını sağlayacağız.

Çalışma şekillerinin insan psikolojisi ile uyumlu hale getirilmesini, çalışanların dinlenmelerini ve tatil kullanmalarını gerekli görmekteyiz.

Ücretlerde Adalet Ve Dengeyi Sağlama :

MADDE 45 — Temel hedefimiz bir taraftan çalışanların emeklerinin karşılığını tam olarak almalarını gerçekleştirmek, diğer taraftan da onların gerçek ücret gelirlerini yükseltmektir.

Çalışanlar arasında aynı işi yapmalarına rağmen, kamu veya özel kesimde olmak, farklı iş kolları veya bölgelerde bulunmaktan doğan ve makul ölçüleri aşan ücret farklılıklarının azaltılması ve ücretler arasında hakkaniyet ve denge sağlanması esastır.

İstihdam ve İşsizlik :

MADDE 46 — Ekonomik ve sosyal gelişmeyi bir bütün halinde gerçekleştirmek için, şüphesiz en fazla nüfus grubunu ekonomik faaliyetlere dahil etmek, çalışanları tam kapasiteli olarak üretim alanına sokmak, böylece bu türlü işsizlik şekillerini bertaraf etmek hedefimizdir

İşsizliğin en büyük felâket olduğuna inanıyor, bunun içinde gerek iş sahalarını düzenleyerek, gerek mesleki kursları geliştirerek gerekse sektör tercihlerinde ve teknoloji seçiminde istihdam yaratma gereğini gozonune alarak, soruna ciddi ve süratli çözüm getirmeyi amaçlıyoruz

Yabancı Ülkelerde Çalışan Vatandaşlarımız :

MADDE 47 — Çok sayıda vatandaşımız çeşitli güçlük ve meşakkatlere katlanarak yabancı ülkelerde çalışmaktadır. Onların bu fedakârlıklarının değerini biliyor ve saygıyla karşılıyoruz.

Bu işçilerimizin, çalıştıkları ülkelerde istihdam güvencelerinin ve haklarının sağlam esaslara bağlanmasını, kültürel varlıklarının korunup geliştirilmesini, çocuklarının eğitimi ve geleceği, için gereken tedbirlerin alınmasını ailelerinin birleştirilmesini, iktisadi varlıklarının hem kendileri, hem yurt ekonomisi lehine değerlendirilmesini ve kesin dönüşlerinde doğabilecek problemler için acil çözümler getirilmesini zaruri görmekte ve bunu sağlamakta kararlı bulunmaktayız.

İşçi Sağlığı Ve İş Güvenliği Tedbirleri :

MADDE — 48 — Gelişen endüstri ve teknoloji, işçi sağlığı ve iş güvenliğinin önemini gittikçe artırmakta ve günümüzde çalışma hayatının yalnız makina üzerine değil insan üzerine yatırımla beraber yürütülmesi zaruretinin doğurmaktadır.

Çalışma hayatının kaçınılamayan riskleri arasında bulunan «iş kazaları ve meslek hastalıkları»nın etkileri kışından topluma, iş yerinden pazara kadar devam ederek, ülkenin sosyo-ekonomik yapısını sarsmakta ve yeni bazı problemlerin meydana gelmesine sebep olmaktadır.

İş kazaları ve meslek hastalıklarının ortaya çıkardığı olumsuz sonuçların önce işçilerimizi, giderek işvereni ve millî ekonomiyi etkilediği gerçeğini biliyoruz

Bu gerçeklerin ışığında İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği alanındaki hedefimiz, iş kazaları ve meslek hastalıklarının meydana gelmemesi veya asgarî düzeye indirilmesi için teknik ve malî imkânları seferber ederek iş yerlerinde bu türlü tedbirleri almaktır.

Sendikacılık Ve Sendikal Faaliyetler :

MADDE 49 — Hür sendikacılık temel prensibimizdir. İşçi ve İşveren sendikalarının kurulup gelişmelerini, güvenli bir çalışma ortamının doğmasını, verimliliğin artmasını, ücret ve çalışma şartlarının iyileşmesini, mesleki dayanışmanın sağlanmasını sosyal huzurun tesisinde çok önemli unsurlar olarak görüyoruz.

Sendikal faaliyetlerin büyük bir sorumluluk duygusu içinde millî gelirin artması ve kalkınma politikalarının uygulanmasına yardımcı olacak şekilde yürütülmesini arzu ediyor, ekonomik ve sosyal kalkınma hedeflerine ulaşmada sendikaların işbirliğine ihtiyaç duyulacağını kabul ediyoruz.

Millî menfaatlerin ön plânda tutulduğu, dış akımların etkisinde bulunmayan ve rejime karşı faaliyetlere yer vermeyen sağlıklı bir sendika hareketinin demokrasiyi güçlendireceğine inanıyoruz.

Toplu Sözleşme, Grev Hakkı Ve Lokavt :

MADDE 50 — İşçilerin işverenlerle ekonomik ve sosyal durumlarını düzeltmek, çalışma şartlarını iyileştirmek amacıyla toplu sözleşme yapma hakları vardır. Bunun müeyyidesi olarak işçilerin grev hakkına sahip olmaları ve işverenlerin de lokavta başvurabilmeleri, âdil bir dengenin korunması, toplum çıkarlarının, her türlü çıkarların üstünde tutulması anlayışını ifade eder.

Grev hakkı ve lokavtın iyi niyet kurallarına aykırı tarzda topluma ve bizzat çalışanlara zarar verecek yönde ve millî serveti tahrip edecek şekilde kullanılmasını önleyecek usullerin geliştirilmesi gereğine inanıyoruz.

Çalışma Barışı :

MADDE 51 — İşyerlerinde verimin yükselmesi ve ülke düzeyinde millî gelirin artmasının huzurlu, istikrarlı, güvenli bir çalışma ortamında gerçekleşeceğine inanıyoruz. Onun için uyuşmazlıkların ve iş huzursuzluklarının nedenlerini ortadan kaldıracak ve çalışma hayatının barış içinde sürmesini sağlayacak tedbirler alınacaktır.

Sosyal Güvenlik Tedbirlerini Geliştirme :

MADDE 52 — Bütün Türk vatandaşlarını yarınından emin, huzurlu ve güven içinde yaşatmak amacımızdır.

Hastalık, iş kazaları, meslek hastalıkları, malûliyet, ihtiyarlık ve ölüm sigortaları ile bütün çalışanları kapsayan, meslekî riskleri rehabilitasyon ihtiyacını karşılayan geniş kapsamlı sosyal güvenlik tedbirlerini geliştirmek kararındayız.

Sosyal güvenlik kuruluşlarının sağladıkları imkânlar ve uygulamaları arasındaki farklılıkları mümkün olduğu kadar gidermeyi de yine sosyal güvenliğin icabı sayıyoruz.

Sosyal Güvenlik Tedbirlerini Yaygınlaştırma :

MADDE 53 — Sosyal güvenlik çalışanların yarınının güvencesidir. Bu sebeple vatandaşları azamî sayıda sosyal güvenlik şemsiyesi altına almayı gerçekleştirmek istiyoruz. Bunun için tarım işçilerinin de sosyal güvenliğe kavuşturulması ile işsizlik sigortasının kurulması için hazırlık çalışmaları yapmak kararındayız.

Gençliğin Önemi Ve Spor :

MADDE 54 — Gençlik toplumun geleceğidir. Genç bir nüfusa sahip olan toplumumuzda gençlik sayı bakımından da büyük bir yer işgal etmektedir. Hızlı bir sosyal ve kültürel gelişme içinde bulunan Türk gençliğinin sağ-

İlam bİr beden, ruh ve karakter yapısına sahip bulunması, Atatürk İlkelerinin takipçısı, aydın, bilgili, nitelikli ve millî orf ve âdetlerine bağlı olarak yetiştirilmesi temel hedefimiz olacaktır. Onları alkol, uyuşturucu maddeler, suç işleme, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan korumak ve kurtarmak en önemli görevimizdir.

Boş zamanlarında eğlenme, seyahat etme, spor yapma, kültürel ve diğer ihtiyaçlarını karşılayarak kişiliklerini geliştirme, kendi kendilerini yetiştirme gibi hususlarda yardımcı olacak faaliyet ve organizasyonlar için her türlü gayreti göstereceğiz.

Toplum kalkınmasının çeşitli safhalarında gençlerin enerji ve gayretlerinden yararlanma yolları bulunmasının, bunun için resmî ve gönüllü kuruluşlarla işbirliği yapılmasının faydalı olacağına inanıyoruz.

Butun bunları gerçekleştirebilmek için kamp yerleri, gençlik yurtları ve kulüpleri gibi çeşitli organizasyonlar ile onları hayata hazırlayacak, tecrübelerini artıracak kurslar düzenlenmesine öncelik vereceğiz

Başta gençlik olmak üzere, her yaştaki vatandaşlar arasında sporun fiilen yapılması veya seyirci olarak yayılmasını teşvik edecek, gerekli tesislerin kurulması ve geliştirilmesi için imkânları seferber edeceğiz.

Sağlık Hizmetleri :

MADDE 55 — Butün vatandaşların beden ve ruh sağlığı içinde yaşayabilmesini ve tıbbî imkânlardan eşit olarak faydalanmasını sağlamak Devletin başta gelen görevidir

Sağlık hizmetlerinde koruyucu hekimliği on plâna almanın, halk sağlığını yakından ilgilendiren hileli gıda maddeleri ve ilâç imali, salgın hastalıklar ve kötü hijyenik şartlarla mücadele etmenin zaruret olduğuna inanıyoruz.

Sağlık hizmetinin: hastane ve yatak adedi, doktor ve yardımcı sağlık personeli, tıbbî malzeme ve ilâç üçgeninin

gerçekleşmesi ile sağlanacağını biliyoruz. Onun için, bu ihtiyaçların aynı paralellik içinde süratle karşılanmasını, ülke sathına dengeli bir şekilde yayılmasını sağlık politikamızın hedeflerinden addediyoruz. Mevcut sağlık sigorta sistemimizi; muasır gelişmiş ülkeler anlayış ve standardına çıkarma azmindeyiz. Doktor ve yardımcı sağlık personeli için teşvik edici eğitici tedbirlere öncelik vereceğimizi önemle belirtmek isteriz. Tıbbî konulardaki milletlerarası gelişmelerin ve çalışmaların dikkatle ve yakından izlenmesine bu konularda yapılacak araştırmaların bütün imkânlar kullanılarak teşvik edilmesine taraftarız.

Aile Ve Aile Plânlaması :

MADDE 56 — Ailenin Türk toplumunun temeli olduğunu vurgulamak isteriz. Bundan dolayıdır ki ailenin huzur ve refahına, ana ve çocukların toplum içindeki her türlü tehlikeye karşı özel olarak korunmasına, çocukların iyi beslenmesine, sevgi ve şefkatle büyütülmesine ayrı bir önem veriyoruz. Ailenin huzur ve refahı ile ana ve çocuğun sağlığı yönünden aile plânlamasının öğretilmesine ve gerekli eğitimlerin yapılmasına çalışacağız.

Çalışan Kadınlarımız :

MADDE 57 — Türk kadınları ilgi, bakım ve şefkate daha muhtaç ve lâyıktır.

Bir yandan anne olarak çocukların, eş olarak kocanın bakım ve hizmetlerini, öte yandan yuvanın dirlik, düzen ve yönetimini yüklenmiş, biyolojik ve fizyolojik özelliklerinin de verdiği güçlüklerle, hayat şartlarının aile üzerindeki taziyikini hafifletmek için evde, tarlada, fabrikada veya bürolarda çalışmaktadır. Bu ağır hayat şartları onu çökertmektedir.

Kadınlarımızın hayat şartları, bilgi ve teknikle kolaylaştırılmalıdır. Dinlenmenin onların da hakkı olduğu bilin-

melidir. Özellikle iş hayatındaki kadının, doğum öncesi, doğum ve doğum sonrası dönemlerde bakımı ve korunması için her türlü tedbiri alacağız.

Kadını sefaletle sürükleyen şartların ortadan kaldırılmasına çalışacağız. Onun, toplumun acımasızlığına terk edilmesine imkân vermeyeceğiz ve çalışabilecek kimsesiz kadınlara iş bulunmasına öncelik vereceğiz

Onların hukuk alanındaki haklarını fiiliyatta da kullanabilmelerini sağlamaya kararlıyız

Kimsesiz Çocukların Korunması Ve Kreşler :

MADDE 58 — Kimsesiz ve yoksul çocukların Devletin güvencesi altına alınmasını, onlara sevgi, şefkat ve güvenli bir yaşama ortamı hazırlanmasını, eğitim ve öğrenimlerinin en iyi bir şekilde sağlanarak topluma iyi ve sağlıklı fertler olarak kazandırılmalarını amaçlıyoruz. Bu konuda resmî ve gönüllü kuruluşları teşvik edecek, yardımcı olacağız.

Çalışan annelerin çocukları için bakımı ve eğitim şartları iyi kreşlerin yaygınlaştırılmasını ailelerin huzuru ve çocukların geleceği yönünden gerekli görüyoruz.

Yaşlılar Ve Sakatlar :

MADDE 59 — Yaşlılara Devletçe yardımcı olunmasını, kolaylıklar getirilmesini, korunmalarını, huzur evlerinde rahatlarının temin edilmesini, sosyal güvenliğin bir parçası olarak kabul ediyoruz.

Sakatların rehabilitasyonu için gerekli tedbirler almayı, çalıştırılmalarını sağlamayı, ihtiyaçları olan cihazları temin edecek organizasyonları gerçekleştirmeyi görev sayıyoruz.

Uyuşturucu Maddelerle M¼cadele :

MADDE 60 — Toplumumuzu tehdit eden, akıl, ruh ve beden sağlığı bozuk bir neslin ortaya ¼ıkmasına sebep olacak, toplumu ¼okertecek, uyuşturucu maddelerin imali, kullanılması ve satışı nı önlemek için her türlü m¼cadeleyi yapmaya kararlıyız.

Konut İhtiyacı :

MADDE 61 — Bir konuta sahip olmak, insanın en önde gelen, en tabii ve en zaruri ihtiyacıdır. Türk insanı için konut, hayatının bir parçası ve sosyal güvencesi olarak ayrıca önem taşır.

Hızlı nüfus artışı, hızlı kentleşme, sosyal ve kültürel gelişme konut ihtiyacımızı ¼ok artırmış, konut yapımının ise ¼ok yetersiz olması ¼ok önemli ve ciddi bir konut meselesi ortaya ¼ıkarmıştır.

Her vatandaşımızı, Türk insanının hayat anlayışına ve modeline uygun, ihtiyacına cevap verecek, sağlıklı ve gü nün şartlarını havi bir konuta sahip etmek hedefimiz olacaktır.

Memurlarımızın konut problemine, lojman inşasına hız vererek ve yaygınlaştırarak ¼özüm getirmek istiyoruz.

Çevre Sorunları :

MADDE 62 — Herkesin, sağlıklı bir çevrede yaşamak hakkıdır. Ancak, sanayileşme ve hızlı kentleşmenin yarattığı çevre kirlenmesi ve tabiat dengesinin bozulması, toplumların günümüzde karşılaştıkları en ciddi mesele haline gelmiştir.

Kanunî düzenlemelerle eğitim, denetim gibi tedbir ve faaliyetlerle tabiat dengesini ve çevreyi korumak Devletin en önemli görevleri arasındadır.

Akarsuları, göl ve denizleri temizlemek, artıkları de-
ğerlendirmek, ağaçlandırma yapmak, toplu taşımacılığa
ağırlık vermek, sanayileşme ve kentleşmeyi bu yönden de
rasyonel esaslara oturtmak ve hava kirliliği için de âcilen
tedbirler almak kararındayız.

Kooperatifçilik :

MADDE 63 — Millî ekonominin yararları doğrultusun-
da öncelikle üretimin artması ve tüketicinin korunmasını
amaçlayan gönüllü kooperatiflerin kurulması ve gelişmesi
için her türlü tedbiri almaya kararlıyız.

Tüketicinin Korunması :

MADDE 64 — Ekonomik faaliyetlerin amacı, tüketici-
nin ihtiyaçlarını karşılayacak mal ve hizmetleri üretmek
ve rasyonel bir dağıtım zinciri ile onlara ulaşmaktır.

Bu mal ve hizmetlerin miktar, kalite ve fiyat bakımından
bir bütün olarak yeterli ve makul olmasının ve sağlığa uy-
gunluğunun toplumun hayatı yönünden büyük önem taşıdı-
ğına inanıyoruz.

Yasal düzenlemelerle Devletin denetimini sağlamak ve
tüketicileri çeşitli şekilde aydınlatmak, gönüllü kuruluşları
destekleyerek ve teşvik ederek korumak hedefimiz ola-
caktır.

TBMM
Kütüphanesi

8401937

TBMM KUTUPHANESI